

Projekt LIFE pomůže ohroženým druhům a ekosystémům v jižních Čechách i na jižním Slovensku

Od září 2017 do června 2024 bude Jihočeský kraj spolu se svými čtyřmi partnery z České i Slovenské republiky realizovat v rámci programu LIFE projekt s názvem CZ-SK South LIFE.

Projekt je zaměřen na zlepšení stavu a následnou ochranu ohrožených druhů rostlin, živočichů i celých přírodních stanovišť. Bude realizován na území zdejších evropsky významných lokalit vyhlášených v rámci soustavy Natura 2000. Často se jedná o přírodní fenomény výjimečně vzácné nejen v rámci České republiky a Slovenska, ale celé Evropské Unie. Bylina hořeček český se na celém světě vyskytuje pouze v České republice, Německu, Rakousku a Polsku, přičemž z daleka nejhojnější (avšak stále velmi vzácná) je právě v Jihočeském kraji. Podobným příkladem je i poddruh dravého brouka střevlíka Ménétriésova, který je vzácným pozůstatkem doby ledové na našem území a rovněž střeoevropským endemitem. Vzácným a v rámci celé evropské unie přísně chráněným druhem brouka je i páchník hnědý, který žije v dutinách starých stromů a živí se rozpadajícím se dřevem. Jedná se o typický druh, jehož management pomůže nejen ochraně celé řady jiných druhů (brouků vázaných na mrtvé dřevo, ale i ptáků a dalších), ale významně přispěje i k oživení místních tradic a zachování kulturního dědictví.

Prospěch z projektu nebude mít jen příroda, ale také lidé. Z jeho přínosů budou těžit jak majitelé dotčených pozemků, místní obce a školy, tak i široká veřejnost a návštěvníci regionu. V rámci projektu jsou plánovány terénní exkurze do lokalit soustavy Natura 2000, např. na oblíbená Borkovická Blata. Zde projekt počítá s vybudováním nové větve naučné stezky. Ta bude názorně demonstrovat různé fáze revitalizace tohoto významného a hojně navštěvovaného rašelinště. Součástí projektu je také výstavba populárních broukovišť, realizace putovní výstavy, výroba a distribuce popularizačních publikací, pořádání soutěží zaměřených na děti a mnoho dalšího.

Neobyčejný význam projektu pro ochranu české, slovenské, potažmo evropské přírody lze demonstrovat hned několika unikáty, kterými se projekt pyšní. Ačkoli je program LIFE oběma státy využíván již od roku 2003, projekt CZ-SK South LIFE získal ze všech dosud podpořených projektů zatím nejvyšší příspěvek na kofinancování od Evropské komise – přes 5 milionů eur. Jedná se rovněž o projekt s nejdélší dobou realizace. Jeho význam dále podtrhuje fakt, že projekt je přímo finančně podporován Ministerstvem životního prostředí České republiky. Projekt uspěl v rámci programové výzvy v roce 2016 v konkurenci celkem 867 žádostí. Stal se tak v pořadí 11. projektem podpořeným v kategorii „Nature“ v České republice. V roce 2016 byly v této kategorii úspěšné pouze dva další české projekty a žádný slovenský.

V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že ačkoli autorem původní myšlenky a hlavním koordinátorem projektu je Jihočeský kraj, významnou část aktivit budou provádět také ostatní přidružení partneři. Za slovenskou stranu se jedná o Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky a Bratislavské regionálne ochrannárske združenie. Za Českou republiku pak s Jihočeským krajem své síly spojilo Krajské školní hospodářství v Českých Budějovicích a základní organizace Českého svazu ochránců přírody Onyx.

Základní informace o projektu:

Rozpočet: 7 024 703 € (příspěvek EK: 5 085 000 €; příspěvek MŽP ČR: 370 000 €).

Doba realizace projektu: 1. 9. 2017 – 30. 6. 2024.

Přehled cílových druhů a stanovišť:

- hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *Bohemica**),
- střevlík Ménériésův (*Carabus Menetriesi* subsp. *pacholei**),
- páchník hnědý (*Osmoderma eremita**),
- travino-bylinná stanoviště (6110* - vápnité nebo bazické skalní trávníky, 6120* - vápnomilné travinné porosty na suchých písčích, 6210* - polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích, 6250* - panonské sprašové stepní trávníky, 6260* - panonské písčité stepi),
- lesní stanoviště (91D0* - rašelinné lesy, 91E0* - smíšené jasanovo-olšové lužní lesy, 91N0* - křoviny panonských vnitrozemských písčinych dun),
- slániska a rašeliniště (1340* - vnitrozemské slané louky, 1530* - panonské slané stepi a slániska, 7110* - aktivní vrchoviště).

* *Prioritní evropsky významné druhy a stanoviště.*

Hlavní cíl projektu:

- zastavení vážných negativních trendů a zlepšení celkově špatného stavu výše uvedených 3 prioritních evropsky významných druhů a 11 prioritních stanovišť z hlediska jejich ochrany na 25 lokalitách v Jihočeském kraji a 30 lokalitách na jižním Slovensku.

Příklady plánovaných aktivit a výstupů:

- zpracování odborných studií zaměřených na podporu cílových druhů a stanovišť (např. studie proveditelnosti revitalizace a obnovení hydrologického režimu slánisk a rašelinišť),
- především v Jihočeském kraji – nákup speciální techniky a zaškolení min. 10 terénních specialistů, kteří by na poli ochrany přírody měli pracovat i po skončení projektu,
- na Slovensku – nákup a dlouhodobý pronájem pozemků (70 ha) pro ochranu přírody,
- managementová opatření zaměřená na podporu výše uvedených druhů, které povedou k rozšíření a zvětšení populací předmětných druhů (min. o 10 – 15 %), zlepšení stavu na 225 ha nelesních stanovišť, reintrodukce pastvy na 210 ha, zlepšení stavu na 245 ha lesních stanovišť, výsadba 30 000 stromů, eliminace invazních druhů rostlin na 177 ha a další;
- PR aktivity – provoz internetových stránek a účtů na sociálních sítích, vybudování naučné stezky a instalace informačních panelů, vydání řady publikací, letáků a dalších tiskovin, ale i filmového materiálu; pořádání tematicky zaměřených seminářů, workshopů a exkurzí aj.,
- konceptualizace strategie ochrany přírody a krajiny na lokalitách soustavy Natura 2000 v Jihočeském kraji v rámci regionálního prioritního akčního rámce (PAF).

Přehled jihočeských lokalit (25):

Evropsky významné lokality - Blatná, Borkovická blata, Čistá hora, Háje, Hlubocké hráze, Hlubocké obory, Horní Malše, Hroby, Jaroškov, Kozlovská stráň, Lužnice a Nežárka, Nerestský lom, Opolenec, Pastvina u Přeštic, Pláničský rybník – Bobovec, Pohoří na Šumavě, Rašeliňtě Kapličky, Sokolí hnízdo a bažantnice, Svatý Kříž, Šumava, Tejmlov – Nad Zavírkou, Úbislav, Vlašimská Blanice, Vrbenské rybníky, Zlatý potok v Pošumaví.

Přehled slovenských lokalit (30):

Územia európskeho významu - Abov, Alúvium starej Nitry, Biele hory, Burdov, Čenkov, Čičovské luhy, Čiližské močiare, Devínska kobyla, Drieňová hora, Dunaj, Dunajské trstiny, Gavurky, Chotínske piesky, Panské lúky, Jurský Chlm, Kamenínske slaniská, Karáb, Kľúčovské rameno, Modrý vrch, Mostové, Nesvadské piesky, Palárikovské lúky, Pavelské slanisko, Ploská hora, Seleštianska stráň, Starý vrch, Štokerauská vápenka, Šurianske slaniská, Veľkolélsky ostrov, Zobor.

Odpovědnost za projekt:

- **Hlavní manažer/kontaktní osoba: Mgr. Zdeněk Brož**
Tel: +420 386 720 720, e-mail: broz@kraj-jihocesky.cz

- **PR manažer: Mgr. Roman Barták**
Tel: +420 724 104 976, e-mail: roman.bartak@email.cz

- **Vědecký manažer: Bc. Milena Vlášková, DiS.**
Tel: +420 386 720 762, e-mail: vlaskova@kraj-jihocesky.cz

- **Hlavní koordinátor za SR (BROZ): Mgr. Pavol Littera, PhD.**
Tel: +421 948 177 555, e-mail: littera@broz.sk

Ministerstvo životního prostředí